

Sygn. akt XXVII Ca 456/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 kwietnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Parczewska

po rozpoznaniu w dniu 26 kwietnia 2017 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa P. K.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie z dnia 16 czerwca 2016 roku, sygn. akt II C 3175/15

1) zmienia zaskarżony wyrok w pkt 2 w ten tylko sposób, że zasądza od (...) S.A. w W. na rzecz P. K. kwotę 163, 43 zł (sto sześćdziesiąt trzy złote czterdzieści trzy grosze) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 19 sierpnia 2015 roku do dnia zapłaty oddalając powództwo w pozostałym zakresie oraz w pkt 3 w ten sposób, że zasądza od (...) S.A. w W. na rzecz P. K. kwotę 617 zł (sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

2) oddala apelację w pozostałym zakresie;

3) zasądza od (...) S.A. w W. na rzecz P. K. kwotę 150 zł (sto pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu w instancji odwoławczej.

Sygn. akt: XXVII Ca 456/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 4 sierpnia 2015r. pełnomocnik P. K., wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) Spółki Akcyjna z siedzibą w W. kwoty 1 655,00 złotych tytułem odszkodowania za opóźniony lot wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od tej kwoty od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu powódka wyjaśniła, że dochodzona pozwem kwota stanowi odszkodowanie z tytułu opóźnienia lotu (...) z C. do K.. Wskazała, iż zawarła z (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością umowę o świadczenie usług turystycznych (wyjazd wakacyjny do Grecji – docelowa miejscowość). W wyniku opóźnienia lotu (...) realizowanego przez pozwanego w dniu 8 czerwca 2014 roku powód do lotniska docelowego dotarła z ponad 3 – godzinnym opóźnieniem w stosunku do zaplanowanego czasu przylotu w związku z tym na podstawie art. 7 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów domaga się odszkodowania.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 18 sierpnia 2015r. wydanym w postępowaniu upominawczym Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie orzekł zgodnie z żądaniami powoda P. K..

Pozwana w przepisany terminie skutecznie wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty w dniu 15 września 2015r. zaskarżając go w całości i wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przewidzianych. W uzasadnieniu podniosła, iż pozwana pismem z dnia 25 czerwca 2015 roku uznała roszczenie powoda i do pełnomocnika powoda skierowała pismo z prośbą o podanie danych do przelewu oraz o uznaniu roszczenia. Powód odesłał informacje zwrotną 24 lipca 2015 roku, następnie pozwana poprosiła o pełnomocnictwo aby móc wykonać przelew na rzecz pasażerów w tym powoda na jeden rachunek. Dokument został odesłany 6 sierpnia 2015 roku, po czym dokonano przelewu. Pełnomocnik powoda bez wcześniejszej informacji złożył pozew, pomimo faktu uznania roszczenia przez pozwanego.

Pismem procesowym z dnia 18 grudnia 2015 roku oraz pełnomocnik powoda ograniczył powództwo do kwoty 205,60 zł wraz z odsetkami od dnia 19 sierpnia 2015 roku do dnia zapłaty, uzasadniając iż pozwana dokonała wypłaty odszkodowanie na rzecz P. K., I. K. i N. K. w kwocie 5018,64 zł (1672,88 zł na osobę), i została zaksięgowana przez pozwaną 205,60 zł na poczet należności odsetkowej oraz 1467,28 zł na poczet należności głównej.

Sąd Rejonowy oparł swoje rozstrzygnięcie o następujące ustalenia faktyczne:

P. K. brał udział w wycieczce zorganizowanej przez (...) Sp. z o.o., częścią której był przelot na trasie C. (G.) - K., realizowany w dniu 8 czerwca 2014r. W dniu 8 czerwca 2014 roku lot oznaczony (...) uległ opóźnieniu wynoszącemu ponad 3 godzin w stosunku do planowanego czasu przylotu. Odległość między W. a I. wynosi około 1690 km.

Powyżej opisane ustalenia faktyczne nie były przedmiotem sporu między stronami. Dotyczyło to w szczególności faktu opóźnienia lotu. Okoliczności te jako przyznane Sąd na podstawie art. 229 i 230 k.p.c. uznał za udowodnione, nadto znajdują potwierdzenie w złożonych wraz z pozwem i sprzeciwem od nakazu zapłaty dokumentach. Dokumenty te Sąd uznał za wiarygodne, gdyż składają się one na spójny obraz stanu faktycznego, nie pozostają ze sobą w sprzeczności i odpowiadają twierdzeniom obu stron.

Sąd Rejonowy uznał, że powództwo podlegało oddaleniu.

Sąd Rejonowy stwierdził, że zagadnienia dotyczące możliwości dochodzenia odszkodowania za opóźniony lot uregulowane zostały przepisami unijnymi i zawarte są w Rozporządzeniu nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku ustanawiającym wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającym rozporządzenie nr 295/91 (dalej: „Rozporządzenie nr 261/04”). Zgodnie z art. 5 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 261/04, w przypadku odwołania lotu, pasażerowie których to odwołanie dotyczy mają prawo do odszkodowania od obsługującego przewoźnika lotniczego, chyba że: i) zostali poinformowani o odwołaniu co najmniej dwa tygodnie przed planowym czasem odlotu, ii) zostali poinformowani o odwołaniu w okresie od dwóch tygodni do siedmiu dni przed planowym czasem odlotu i zaoferowano im zmianę planu podróży, umożliwiającą im wylot najpóźniej dwie godziny przed planowym czasem odlotu i dotarcie do ich miejsca docelowego najwyżej cztery godziny po planowym czasie przylotu, lub iii) zostali poinformowani o odwołaniu w okresie krótszym niż siedem dni przed planowym czasem odlotu i zaoferowano im zmianę planu podróży, umożliwiającą im wylot nie więcej niż godzinę przed planowym czasem odlotu i dotarcie do ich miejsca docelowego najwyżej dwie godziny po planowym czasie przylotu. Zgodnie z art. 7 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 261/04, w przypadku odwołania do powyższego artykułu, pasażerowie otrzymują odszkodowanie w wysokości 400 euro dla wszystkich lotów o długości od 1 500 kilometrów do 3 500 kilometrów.

W ocenie Sądu Rejonowego żądanie odszkodowania z tytułu opóźnionego lotu podlegało oddaleniu, a to z uwagi na treść art. 358 § 1 k.c. Zgodnie z tym przepisem jeżeli przedmiotem zobowiązania jest suma pieniężna wyrażona

w walucie obcej, dłużnik może spełnić świadczenie w walucie polskiej, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe będące źródłem zobowiązania lub czynność prawna zastrzega spełnienie świadczenia w walucie obcej. W powyższym artykule ustawodawca przyjął zasadę, wedle której w razie wyrażenia wierzycielności w walucie obcej dłużnik może wykonać zobowiązanie w walucie polskiej. Wybór między zapłatą w walucie zagranicznej, a zapłatą w walucie krajowej należy do dłużnika, natomiast jego zobowiązanie jest zobowiązaniem przemiennym w rozumieniu art.365§1 k.c. Dłużnik wyboru waluty dokonuje przez złożenie wierzycielowi odpowiedniego oświadczenia albo też przez samo spełnienie świadczenia w określonej walucie. Dokonanie wyboru jest wiążące, gdyż ma charakter prawokształtujący. Wybór już dokonanej waluty świadczenia nie może być zmieniony, chyba że druga strona wyrazi na to zgodę. Danie dłużnikowi prawa wyboru chroni go przed ryzykiem kursowym. Sąd Rejonowy wskazał, że stosownie do art. 358 k.c. prawo wyboru spełnienia świadczenia, którego zwrot zastrzeżono w walucie obcej, należy do dłużnika. Jeżeli przedmiotem zobowiązania jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej, dłużnik może spełnić świadczenie w walucie polskiej, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe będące źródłem zobowiązania lub czynność prawna zastrzega spełnienie świadczenia w walucie obcej. Zwłoka dłużnika nie przyznaje wierzycielowi prawa wyboru waluty, a jedynie dnia, według którego miałby zostać przeliczony kurs waluty obcej.

Podstawowym założeniem omawianej zasady jest ukształtowanie zobowiązania w walucie obcej, jako przemiennego, w którym to dłużnik może dokonać wyboru waluty płatności. Zapłata musi jednakże nastąpić w walucie, w której wyrażono zobowiązanie, jeżeli stanowi tak ustawa, orzeczenie sądowe będące źródłem zobowiązania lub czynność prawna zastrzega spełnienie świadczenia w walucie obcej (art. 358 § 1 in fine k.c.). Zastrzeżenie w umowie, że zapłata ma nastąpić w walucie obcej nazywane jest klauzulą efektywnej waluty. Powód nie może, przeto domagać się wykonania zobowiązania wyrażonego pierwotnie w walucie obcej poprzez zapłatę (zasądzenie roszczenia) w walucie polskiej, ponieważ byłoby to jedynie możliwe gdyby strony odmiennie postanowiły w umowie, co w niniejszej sprawie nie miało jednak miejsca. To pozwana ma prawo wyboru waluty spełnienia świadczenia, zaś powódka nie wykazała, aby pozwana wyraziła zgodę na spełnienie świadczenia w złotych polskich. Na gruncie niniejszej sprawy powód dochodził równowartości odszkodowania wynikającego z rozporządzenia nr 261/2004, co stanowi naruszenie art.358 k.p.c. Wykonanie zobowiązania pieniężnego powinno nastąpić zgodnie z jego treścią i zasada ta obejmuje także walutę, w jakiej dokonywana jest zapłata, natomiast jedynie dłużnik upoważniony jest do spełnienia w polskim pieniądzu świadczenia wyrażonego w walucie obcej.

Nadto jeżeli świadczenie zostało wyrażone w walucie obcej, to zobowiązanie – ustawowo dopuszczalne – powinno być wykonane przez zapłatę sumy nominalnej waluty obcej. Z tego powodu, jeżeli w takim wypadku wierzyciel wytoczył powództwo o zapłatę należnej kwoty dłużnej wyrażonej w walucie wymiennej, sąd mając na względzie art. 321 § 1 k.p.c. powództwo oddał. Mając na uwadze treść art. 358 k.c. Sąd Rejonowy uznał, iż wypłata przedmiotowego odszkodowania winna nastąpić w walucie obcej, natomiast powód nie miała prawa wyboru waluty za stronę zobowiązaną (pозwanego dłużnika), a co za tym idzie powództwo należało oddalić.

Wobec faktu, że niniejsza sprawa była rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym, zmiana powództwa, poprzez nadanie mu brzmienia właściwego dla zobowiązania przemiennego, była niedopuszczalna (art. 5054 § 1 k.p.c.).

Również istotną kwestią, na którą Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, to fakt złożenia powództwa przez powoda w momencie kiedy został powiadomiony o uznaniu roszczenia przez pozwaną, a czynności zmierzające do wypłaty odszkodowania była w trakcie realizacji. Działanie powoda w sytuacji gdy jego roszczenie według jego wiedzy, jest w trakcie realizacji gdyż pozwana poinformowała o uznaniu wypłaty na rzecz powoda odszkodowania, powodują tym samym inicjację niepotrzebnego postępowania sądowego oraz generują zbędne koszty procesowe, należy uznać za co najmniej niewłaściwe. Prowadzi również do uznania, iż strona pozwana nie dała podstaw do wytoczenia powództwa i nie była w zwłoce. O kosztach procesu orzeczono w punkcie drugim wyroku na podstawie art. 102 kpc, nie obciążając powodów kosztami postępowania.

Od powyższego wyroku apelację wniosła strona powodowa zaskarżając go w zakresie oddalenia powództwa co do kwoty 205, 60 zł. Strona pozwana podniosła zarzut:

- 1) Naruszenia prawa materialnego poprzez błędne uznanie wyłącznego sposobu spełnienia roszczeń pasażerów w walucie euro, które określone zostały art. 7 Rozporządzenia 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady;
- 2) Naruszenia prawa procesowego tj. art. 229 k.p.c. i 230 k.p.c. poprzez pominięcie istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy faktów przyznanych przez pozwaną niekwestionowanych w toku postępowania, dotyczących uznania roszczeń objętych pozwem;
- 3) Naruszenia przepisów prawa materialnego tj. art. 109 § 2 k.p.c. w zw. z art. 98 k.p.c. poprzez uznanie strony powodowej za przegrującą postępowanie;

Wobec powyższego strona powodowa wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie kwoty 205, 60 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 sierpnia 2015 roku do dnia zapłaty, uchylenie pkt III zaskarżonego i zasądzenie kosztów procesu za dwie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała częściowo na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, że co do zasady rozważania Sądu I instancji dotyczące art. 358 § 1 k.c. jak i art. 7 Rozporządzenia nr 261/2004. Sąd Okręgowy podziela.

Powodowi przysługiwało prawo do odszkodowania w wysokości 400 euro z opóźniony lot relacji C. – K. (a nie jak omyłkowo wskazano w uzasadnieniu W. – I.) na podstawie art. 7 ust. 1 lit b cyt. Rozporządzenia, co nie było kwestionowane.

Zgodnie z brzmieniem art. 358 § 1 k.c. wybór waluty świadczenia należy jedynie do dłużnika. Jeżeli dłużnik nie dokonał wyboru innej waluty niż waluta obca, w której wyrażono zobowiązanie wierzyciel może domagać się zapłaty jedynie w tej walucie. W ocenie Sądu Okręgowego wybór waluty zapłaty może być przez dłużnika dokonany również w sposób dorozumiany przez samo spełnienie świadczenia w danej walucie. W dniu 19 sierpnia 2015 roku pozwana spółka dokonała przelewu kwoty odszkodowania za opóźniony lot w walucie polskiej w łącznej kwocie 5018, 64 zł. Tym samym dokonała więc wyboru waluty zapłaty. W takiej sytuacji wierzycielowi przysługuje prawo wyboru kursu waluty, według którego dokonane jest przeliczenie zgodnie z art. 358 § 3 k.c. Takiego wyboru wierzyciel dokonał wskazując na średni kurs NBP z daty spełnienia świadczenia.

Należy zauważyć, że roszczenie z tytułu odszkodowania przewidzianego w art. 7 cytowanego Rozporządzenia nr 261/2004 ma charakter bezterminowy, a co za tym idzie w rozumieniu art. 455 k.c. powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do jego spełnienia. W sprawie niniejszej takie wezwanie zostało skierowane w piśmie zatytułowanym reklamacja, z którego wynika, że powód wzywa do zapłaty kwoty 400 euro w terminie 30 dni. W aktach sprawy brak jest zwrotnego poświadczenia odbioru tego pisma, natomiast odpowiedź na nie stanowi pismo pozwanego z dnia 8 lipca 2014 roku, stąd też należało przyjąć, że co najmniej w tej dacie pozwany został wezwany do zapłaty, co oznacza, że w dniu 6 sierpnia 2014 roku mijał oznaczony przez powoda termin płatności. Odsetki za opóźnienie za okres od dnia 7 sierpnia 2014 roku do dnia 18 sierpnia 2015 roku wynoszą 40, 47 euro stosownie do art. 481 § 1 i 2 k.p.c. Łączna więc kwota należna powodowi wynosiła 440, 47 euro, co daje wedle kursu średniego NBP z dnia zapłaty kwotę 1836, 31 zł. Tymczasem kwota wypłacona powodowi wynosiła 1672, 88 zł (1/3 z kwoty 5018, 64 zł). Różnica więc wynosi 163, 43 zł, którą na rzecz powoda należało uwzględnić.

Odnośnie rozstrzygnięcia o kosztach procesu przed Sądem Rejonowym w ocenie Sądu Okręgowego brak było podstaw do zastosowania art. 101 czy też 102 k.p.c. Należało mieć na względzie, że od dnia wezwania pozwanego do zapłaty do wykonania tej zapłaty minął przeszło rok. Roszczenie powoda nie zostało w całości zaspokojone albowiem pozwany nie uwzględnił odsetek za opóźnienie. Ostatnie pismo pełnomocnika powoda zawierające aktualne dane do przelewu zostało przesłane w dniu 24 lipca 2015 roku, w piśmie tym powód wyznaczył termin 7 – dniowy do wypłaty odszkodowania wraz z odsetkami, który w świetle tego, że oczekiwał przeszło rok na pozytywną decyzję pozwanego

nie wydaje się terminem nieadekwatnym, tym bardziej, że te same dane zostały udostępnione pozwanemu również w reklamacji. Fakt, że brak było zgody I. K. na wypłacenie przysługującego jej odszkodowania na rachunek powoda nie ma żadnego znaczenia dla możliwości wypłaty odszkodowania przysługującego powodowi. W tym stanie rzeczy podstawą do orzeczenia o kosztach procesu powinien stanowić art. 100 zd. 2 k.p.c.

Stąd też orzeczono na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.

O kosztach procesu w instancji odwoławczej orzeczono na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 1 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie.

SSO Katarzyna Parczewska

(...)